

✓ פרס ראשון לסרט "מבול" בתחרות בינלאומית לסרטי מחול

הגירסה הטלוויזיונית של "מבול" מאת אוהד נהרין, בבימויו של רם ברוך, אשר הופקה על-ידי ציונה פלד, זכתה בפרס ראשון בתחרות הבינלאומית היוקרתית "גרנד פרי וידאו-דאנס", בקטגוריה המתייחסת לעיבוד טלוויזיוני של עבודת מחול בימתית. השופטים

אלה את יום הולדתה ה-30.

התחרות "גרנד פרי וידאו דאנס" נערכת זו השנה הששית, בחסותם של פייר קארדן והמועצה הבינלאומית למחול של אונסקי. סרטי המחול המוגשים לתחרות (השנה היו 154) נחלקים לארבע קטגוריות: א. עיבוד עבודות מחול בימתיות לטלוויזיה. ב. סרטי מחול כיצירות-מקור. ג. סרטי-תעודה על יוצרים ו/או תהליכי-עבודה, ו/או הסטוריה של המחול. ד. סרטים לשימור מחול מסורתי ואתני ו/או סרטים המציגים מחול כהקשר תרבותי-חברתי רחב.

פרס מיוחד ניתן גם למוסיקאי על יצירת מוסיקה מקורית למחול. הסרט "מבול" זכה בפרס הקטגוריה הראשונה, מתוך 29 עבודות שהוגשו בקטגוריה זו.

בפרס היוקרתית ביותר בתחרות, הניתן מעבר לכל הקטגוריות, זכתה הפקה משותפת של הבי.בי.סי עם להקת DV8 הלונדונית. (ראה ברבעון למחול בישראל מס' 1).

✓ ישראלים רוקדים בברלין

מאת יעל אפרתי

"הפסטיבל היהודי" לאמנויות נעל בברלין בראשית דצמבר. התכנית הגדושה, ושבע המחול הישראלי שנערך במסגרת "הדיאלוג עם ישראל", עליו נספר בהמשך, גרמו ל"שיבוש" בלוח הזמנים המקורי ולהארכת הפסטיבל בחמישה ימים. הפסטיבל מתקיים זו השנה השביעית ברציפות.

מהקהילה הגדולה והמפוארת של יהודי ברלין לא נותרו היום אלא כ-10,000 איש, רבים מהם מהגרים רוסיים, שזיקתם לדת ולמורשת היהודית מינימלית. רוב הקהל במופעי הפסטיבל איננו יהודי, ובמשך כחודש הוצעו לו כ-80 מופעים מתחומי המוסיקה, התיאטרון, המחול, הקולנוע, הספרות והאמנות הקלאסית, שהתקיימו ב-15 אתרים שונים במערה ובמזרחה של העיר.

הפסטיבל השנה היה גדול פי שלושה מאלה שנערכו בעבר ותקציבו היה חצי מליון מרק, שנתרמו על ידי עיריית ברלין. את ישראל יצגו בפסטיבל אמנים מתחומי המוסיקה, האמנות הפלסטית והתיאטרון.

את תחום המחול יצגה השנה קבוצה גדולה במיוחד, ובעצם כל המחול שנראה בפסטיבל היה ישראלי מקורי. שבוע המחול התקיים במזרח העיר, בבנין ששימש בעבר (טרם נפילת חומת ברלין) מקום להופעתם של אמנים מתנגדי המשטר, ואולם לגילוי כשרונות צעירים ממדינות הגוש הקומוניסטי.

את אירועי המחול פתח עמוס חץ, בהרצאה מודגמת שבמהלכה הסביר מעט את דרך עבודתו, באמצעות כתב-התנועה. למחרת, ב-25 בנובמבר, העלה ערב סולו ובו שתיים מיצירותיו, את "אלמנטים" ו"בעקבות סוקראט" למוסיקה של ג'ון קייג'י, שבוצעה על הבמה על ידי נגן הקונטרבס ז'אן-קלוד ג'ונס. בהמשך השבוע התקיים, ביוזמתו של אנדרה טריאו, מנהל פרויקט המחול הישראלי, דיון בהשתתפות עמוס חץ, רות זיו-איל, דיאנה שואף, נעה ורטהיים וניר בן-גל.

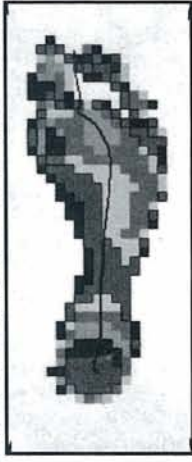
כל אחד מהמשתתפים התחיל בהסבר על דרכי עבודתו, על העניין והסקרנות המובילים אותו אל נושאו, ולאט לאט הפך הדיון לשיחה ישראלית טיפוסית על מצב המחול בארץ,

הדגישו בנימוקיהם את האיכות הגבוהה של הכוריאוגרפיה, הבימוי וההפקה וחלקו שבחים גם לביצוע המעולה של להקת בת-שבע. ציונה פלד, שיזמה את הפקת הסרט וניהלה אותה כהפקה משותפת של מוחות-מרכז וידאו חינוך ותרבות ולהקת בת-שבע הודתה לחבר השופטים על החלטתם, וציינה שהכרה בינלאומית זו, לה זכה הסרט, היא מתנה ראוייה ללהקת בת-שבע, החוגגת בימים

רפואה לרקדנים פצועים

מאת יעל אפרתי

לפני מספר שבועות נפתחה יחידה חדשה לרפואת ספורט, הפועלת במסגרת המחלקה האורתופדית בבית החולים איכילוב ומטרתה להעניק טיפול חדשני ומידי לספורטאים ולרקדנים. העובדה, שאנשים רבים יותר מנצלים את שעות הפנאי שלהם לפעילות ספורטיבית וחשופים יותר לפציעות, שהספורטאים והרקדנים המקצוענים שואפים ותובעים לחזור לפעילות שגרתית במהירות המירבית, והתפתחותם של מכשירים רפואיים חדשניים - היו בין הגורמים שזירזו את פתיחת היחידה לרפואת ספורט ומחול.

עושים כל מאמץ לתקן את הנזק ולהשאירו במקומו, כדי לאפשר לספורטאי ולרקדן את טווח הפעילות הנדרש ממנו". גם הגישה לטיפול בכפות הרגליים ובמיוחד בבוהן, השתנתה. רקדנים רבים, ובמיוחד רקדניות, סובלות מעיוות בבוהן, עקב חלוקה לא מאוזנת של עומס הגוף על כפות הרגליים. הנטייה להעמיס משקל רב מדי על הבוהנים גורמת, לאחר מספר שנים, לנזקים קשים, שבעבר טופלו באופן כירורגי. היום, כאמור, חוזרים לשיטת הטיפול השמרנית ומעדיפים חבישות בטכניקות שונות, הנותנות, לטווח הארוך, תוצאות טובות יותר.

ביחידה החדשה, המעסיקה אורתופדים המתמחים באזורי גוף מצומצמים כמו "כף רגל וקרסול" או "ברכיים" יועסק גם מהנדס מומחה, שיתפעל את המיכשור החדשני (העולה כ-70,000\$), בו מצוידת היחידה. מדובר במערכת EMED, הכוללת מדרס מיוחדת, הנצמד לנעל הספורטאי/הרקדן בשעת פעילותו השגרתית ומחשב, המשרטט מפה מפורטת של חלוקת עומס משקל הגוף על כפות הרגליים. במקום מדרס אפשר להניח מתחת לרצפת הסטודיו

משטח דריכה, שיעביר את אותה האינפורמציה ויאפשר לרקדן ולמטפלו הרפואיים לבחון, האם קיים כבר נזק או האם אפשר, על ידי שינויים מסוימים בדרך התרגול, למנוע או לצמצם אותו.

"נכון, לבדיקה הקלינית על ידי אורתופד יש חשיבות מכרעת", אומר דקל, "אבל כיום מאפשרת לנו המערכת החדשה להשתחרר ממגבלת הבדיקה במצב סטטי ולבחון את פעולת הספורטאי או הרקדן בזמן אמת".

חוץ מזה ממליץ הרופא על מיפוי כפות הרגליים ועמוד השדרה לכל מי שמחליט על פעילות גופנית

מאומצת. הוא ממליץ לרקדן לרקוד עם נעליים מתאימות ולהתעקש על רצפות עץ גמישות יותר, הכולמות ביעילות את הזעזועים הנגרמים עקב הקפיצות והסיבובים.

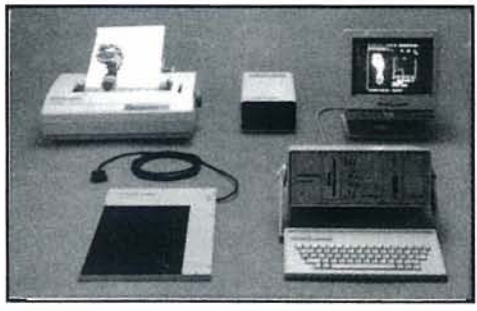
רק לבנותיהן של אימהות אמביזיויות

של רקדניות בנות שמונה, שבעמוד שידרתן התגלה פגם חמור, ימליץ הרופא על קריירה חלופית. מתוך ניסיון הוא יודע, שבשלבם מתקדמים, גם כשכבר כואב מאוד, קשה יהיה לשכנע אותן להפסיק לרקוד.

בפני הספורטאים והרקדנים הפונים לעזרתה של היחידה החדשה עומדות שלוש אפשרויות: הם יכולים להעזר, תמורת 70 שקלים, במרפאות החוץ של המחלקה לצורך בדיקה, איבחון וטיפול שמרני (חבישות וטיפול תרופתי), ניתן לנתח אותם בחדר הניתוח האמבולטורי של היחידה ולשחרר אותם בו ביום הביתה, ואת הספורטאים או הרקדנים הסובלים מפגיעות חמורות או מורכבות יותר מנתחים בחדר הניתוח הכללי של בית החולים ומאשפזים אותם ביחידה החדשה, המונה שש מיטות.

פרופ' שמואל דקל, מנהל המחלקה האורתופדית באיכילוב, בעצמו ספורטאי לשעבר, מאמין שרפואת ספורט טובה אמורה לאפשר לספורטאי ולרקדן לממש את שאיפותיו בקצב הרצוי לו: "הכי קל היה לנו להצביע על הסיכונים, להזהיר או להרתיע את הספורטאים ולהגביל אותם בפעילותם". הוא אומר. "אבל אנו מבינים את המניעים ואת המוטיבציה האדירה, שמניעה אותם, ונערכים להגיש להם סיוע מידי, כדי לקצר עד למינימום את התקופה בה הם מנועים מפעילות".

הספורטאים, כמו הרקדנים, חשופים, כצפוי, לפגיעות בגפיים התחתונות. איזור הפציעות השכיח ביותר בשתי הקבוצות הוא הברכיים. אצל רקדנים בולטת התופעה של עיוותים ונזקים בכפות הרגליים. "הנטייה להסיר את המניסקוס המצוי בברכיים, בעקבות פגיעה, נעלמה כמעט לחלוטין", מסביר דקל, "היום מכירים המומחים בחיוניות המניסקוס והם

רקדנים בולטת התופעה של עיוותים ונזקים בכפות הרגליים. "הנטייה להסיר את המניסקוס המצוי בברכיים, בעקבות פגיעה, נעלמה כמעט לחלוטין", מסביר דקל, "היום מכירים המומחים בחיוניות המניסקוס והם

"הריקוד" - מרק שאגל (1920)
"The Dance" - Marc Chagall (1920)
ברשותו האדיבה של "מוזיאון ישראל"

שאגאל רוקד

הרקדנית בעלת-הבשר, המחוללת בחתונה יהודית, שצייר מארק שאגאל, ואשר תמונתה מתנוססת כאן, היא חלק מקישוטי הקיר שהאמן צייר בשנת 1920 עבור התיאטרון היידי הממלכתי במוסקווה.

למרות שהדמות הנשית המלאה כולה בשר-ודם, היא אלגורית, אחת מארבע, המסמלות את הספרות, המוסיקה, הדרמה והמחול. גם בתמונה גדולת מימדים נוספת, שצוירה עבור אותו תיאטרון וכותרתה "אהבה על הבמה", המחול הוא במרכז התעניינותו של שאגאל. כאן יש מעין פא-דה-דא, ובו רקדן, המניף את הרקדנית כשרגליו ב-turn out לפי כל הכללים, ובהונות רגליה של הרקדנית מתוחות ב-point כהלכה.

משיכתו של שאגאל לתיאטרון, ללולינות ולאומנות המחול נבעו, קודם כל, מכך שהתנועה והדמיון, במעופו המשוחרר ממגבלות המציאות, היוו תמיד את מרכז אומנותו. הסוריאליזם שלו צבעוני ומואר באור בהיר, בניגוד גמור לסוריאליסטים כדוגמת סאלבאדור דאלי או רנה מגריט, שהדמיונות שלהם על פי רוב בגדר סיוטים וחלומות בלהה.

הרקדנית הסימלית שרוקדת לה בחתונה יהודית, מבצעת "מחול מצווה", ("מיצווה-טאנץ") בבחינת "מרקדים לפני הכלה", ומשמשת גם איור לסדרת מאמרים מאת צבי פרידהבר, שהראשון בהם מתפרסם כאן, שיתארו את התפתחות המחול בתרבות היהודית, מאז ימי הביניים.

במהלכה נשאלו בין היתר השאלות: מהם הקריטריונים "הנכונים" לתמיכה ממסדית, מהו מחול שוליים ומהו טיבם של הקשרים בין אמנות, בידור, יחסי ציבור ושיווק. בסוף השבוע העלתה קבוצת רות זיו-אייל את "כח המשיכה", הפרק הששי ב"פרקים" שהועלה לאחרונה בארץ וזכתה לשבחי הביקורת. הקהל קיבל את המופע בהתלהבות רבה. וכן גם את המופע שחתם את שבוע המחול הישראלי וכלל ארבע עבודות: "עדשות מגע" של נעה ורטהיים ועדי שעל, "דיו-כאן" של ענבל פינטו, "שביר" של נעה דר וברגע האחרון נוספה לתכנית העבודה "שיחות בגוף ראשון" של תמר בן-עמי העובדת בשנה האחרונה בברלין. את העבודה ביצעה רוני חבר, יוצאת "אנסמבל בת-שבע", הרוקדת כעת בברלין, בלהקתו של יוסף תמים, יחד עם חברה מה"אנסמבל", גיא ויצמן.

הבאתה של קבוצה גדולה זו של יוצרים ורקדנים ישראלים התאפשרה תודות לתרומה בת 400,000 מרק מה"ילוטו" הברלינאי, שמימנה את הבטחתו של האחראי לתחום התרבות של הסנט, אולריך-רולף מומין, שביקר בארץ לפני מספר חודשים, והציע למסד את הרעיון של "דיאלוג עם ישראל".

נפטר מנואל אלום

מנואל אלום, רקדן וכוריאוגרף, שעבד בעבר גם עבור להקת "בת-דור", נפטר בניו-יורק, והוא בן 50.

הוא נולד בפורטו-ריקו, למד אצל מרתה גראהם, מיה סלבנסקה (שהיתה בנעוריה תלמידתה של גרטרוד קראוס) ופול סנסרדו. בלהקתו של סנסרדו רקד אלום עד לשנת 1973, כשפרש ויסד להקה עצמאית משלו.

יוצרים צעירים ב"באלט המלכות הבריטי"

להקה הבריטית הותיקה מחפשת

שם מספיק הזדמנויות ליצור. מנהלו האומנותי של "הבאלט המלכותי", אנטוני דואל, עודד שני רקדנים צעירים בלהקה, לנסות את עצמם בכוריאוגרפיה. ויליאם טאקט הוא רק בן 24 וחברו ללהקה,

כוריאוגרפים צעירים, שימלאו את חסרונו של מק-מילן, שנפטר באוקטובר 1992, שהיה כוריאוגרף הבית במשך שנים רבות, ודיידי בינטלי, שהרבה לעבוד עם הלהקה בשנים האחרונות. בינטלי ניתק את הקשר שלו עם "הבאלט המלכותי", כי לדבריו, אין נותנים לו

רוקדים בעגלות-נכים

מאת חיה צור

בחודש דצמבר '93, שבה לארץ קבוצת הרוקדים "יושבים על עגלות-ועומדים", מתחרות בגרמניה, כשבידה הפרס הראשון.

ענף זה, של מחול רקדנים נכים, הגיע לארץ לפני חמש שנים. היוזמת היתה נוגה רוזנטל, מורה לחינוך גופני, ומפעיל "נכים במרכז איל"ן חיפה" - לאחר שנוצר קשר אמיץ בינו לבין קבוצת רוקדים מעורבת במינכן, גרמניה.

אני עצמי עוסקת בתחום רק כשנתיים, לאחר שקיבלתי מושג מועט מצפייה בסרטי-וידאו בגרמניה, בעת השתלמותי שם.

בדרכי עם הרוקדות בעגלות, אני נוקטת בדרכי הוראה מוכרות מתחומי המחול השונים, לאחר פעולת הכנה שאני עושה עם עצמי, בסטודיו, על גבי העגלה. בעבודה זוגית - אחד יושב והשני עומד, אני מקפידה על הבלטת ביצועיו של הרקדן היושב, בכל פלג גופו העליון, במירב האפשרויות, ומשתדלת להתאים את משפטי התנועה ליכולתו ואישיותו של היושב.

לתחרות במינכן הבאנו שני קטעים, בני שתי דקות כל אחד (בהתאם לתקנות התחרות), והתקיימה במלון מפואר, במסגרת ארוע סיום

תחרות "ריקודי יושבים ועומדים" פרס שישי

לביא (שהיא כבר סבתא לנכדה בת 11) וענבל בליצבלאו - תלמידת כתה י"א, הלומדת גם בביה"ס למחול שבהנהלת.

בימים שלאחר התחרות, השתתפו הכל בסדנאות מיוחדות במשכנה של הקבוצה המארחת שבכפר האולימפי.

עסקו במגוון אפשרויות הפעלה לרוקדים נכים, עם וללא בני זוג, כשעל כל האירועים, כולל התחרות, מנצחת בחום ובמקצועיות רבה קדריגרטורד גרי הולץ, אשה יוצאת דופן, האמא של הענין כולו.

כבר עתה מדובר על טורניר נוסף, שיערך באפריל '94 בעיר קובלנץ שבגרמניה, "גביע אירופה לריקודי

יושבים ועומדים", וכן על ביקורה האפשרי של הקבוצה הגרמנית והשתתפותה בפסטיבל המחולות בכרמיאל, בקיץ הקרוב.

בייס לר' קודים סלוניים שבו לומדים נערים ונערות מקומיים. בתחרות השתתפו 15 זוגות מגרמניה, שוויץ, אוסטריה, צ'כיה וישראל.

בשלב הראשון הציג כל זוג את עבודתו, ואנו נפעמנו משפע הרעיונות היצירתיים ומהרמה הוירטואוזית הגבוהה. למשל, היושב נופל זורה, על הרצפה, על ידיו ושב ומתייצב על גלגליו. או רקדנית יושבת, גולשת אל הרצפה, רוקדת עם בן זוגה בשכיבה, בישיבה, בגלגול משותף, ואז היא מורמת על ידו, מונפת באוויר והוא שב ותופסה, בצורה יפיפיה ממש. היו שם הומור, קצב, שמחת חיים, מימיקה, משחק ושימוש באבזורים ותלבושות מענינות ומגוונות.

לאחר הניפוי הראשוני, נשאר עשרה זוגות, ולבסוף חמישה, כשהדרוג הסופי היה: במקום החמישי זוג ישראלי ממכון וינגייט, במקומות ה-2, 3, 4 - זוגות מהעיר מינכן, ובמקום הראשון - הזוג שלנו, ממרכז איל"ן חיפה: חיה

שיזף ספרדי

מאת אסנת שלו

נטע שיזף מקרבת אלינו את הפלמנקו באופן עיקבי ובסגנונה המיוחד והאישי. שיזף העלתה מופע סולו שני בביצועה במסגרת פסטיבל הגיטרה העשירי, שהתקיים בנובמבר. שיזף הופיעה בתל-אביב, ירושלים וחיפה, ורבים, אפילו הספקנים שבינינו (בכל זאת הרי היא אינה ספרדיה מבטן ולידה), למדו משהו מהלכות הפלמנקו. הקשר הראשוני שלה לפלמנקו נוצר כשגילתה את המוסיקה הספרדית בתקליטיה הביתית של הוריה. היא חשה הזדהות פנימית וסקרנות בלתי מובנת. מאוחר יותר שאבה את עידודה מהשחקנית ריטה היוורט (שאגב היא ספרדיה מצד אביה) שגילמה רקדנית פלמנקו בסרט "דם וחול".

החלטתה של שיזף ללמוד לרקוד הובילה אותה לסטודיו של סילביה דוראן, שטיפחה והכשירה אותה במשך כשש שנים, עד ליציאתה לספרד. בארץ הפלמנקו היא רקדה במשך ארבע שנים אצל טובי המורים, כגון מיור מאיה, מהמובילים בתחומה ואצל רפאל אגילאר. במחיצתם יצאה לסיבוב הופעות באירופה ובארה"ב. במקביל רקדה בטבלאוס (מועדוני פלמנקו) בספרד, מקסיקו ויפן ומעבר למיימנות הטכנית חידדה ההופעות את הדיאלוג עם המוסיקה החיה והספונטנית ואת הקשר עם הקהל.

מאז שובה, בשנתיים האחרונות, היא יוצאת לספרד לגיחות קצרות כדי להכין מופעים שהיא מקיימת בארץ. בתחילת שנת 1992 העלתה את "געגועים". שיזף שילבה בריקודיה קריאה חיה משיריו של המשורר יהודה עמיחי. הצופה הישראלי התקשה

לעכל את הישראלית הרוקדת פלמנקו על רקע טכסט משונה, נטול מוסיקה אותנטית, כשהטכסט של עמיחי גם הוא לא בדיוק מוכר ועממי.

הצורך המובן של שיזף להתחבר שוב אל

נטע שיזף

שורשיה לאחר העדרותה הממושכת, הוביל אותה אל המילים והמראות של עמיחי, ויתכן שזו היתה בהחלט התמודדות נכונה.

בערב החדש שלה, "פלמנקו", היא מתמקדת בספרדיות צרופה. לראשונה היא מעלה מופע עם מוסיקה חיה. לצורך כך היא נעזרה בזמר מנולו סביליה ובגיטריסט הצעיר חוסה אנטוניו ואסקו. הראשון היה סולן בלהקתם של אנטוניו גאדס וכריסטינה הויוס (הזכורים לטוב מ"חתונת הדמים" ו"יאני אוהב אותך

כרמן"). שתרמו את "אמביינטה" (האווירה המתאימה) בין ריקוד לריקוד.

הפלמנקו הוא למעשה מיזוג בין השירה, המוסיקה והריקוד, כשהמפגשים ביניהם מתקיימים באופן מתמיד. הפלמנקו האותנטי התפתח בעיקר בדרום ספרד, באופן עממי וספונטאני. שיזף פותחת את הערב בריקוד הלאומי של אנדלוסיה. "הסיביליינס" נרקד שם באופן מהיר בדרך כלל, אך שיזף העדיפה להאיטו, כדי לתת ביטוי לסגנונה הדרמאטי האופייני. כבר בקטע הראשון, מציגה שיזף יציבות גוף גאה זקופה וידיים עשירות מבע, נעות, לשות את החלל.

את "טרנטו" העצוב והדרמאטי, "גואחירה", ו"סולאה", שלא נס ליחו, ראינו ב"געגועים". "גואחירה" נרקד למוסיקה דרום-אמריקנית באינטרפרטציה של "פלמנקו". זה ריקוד קוקטי וחינני, בו משתמשת נטע במניפה והבעתה קלה ומפתה.

את "סולאה", שפרושה בדידות (מהמילה סולדד) מלווה שירת ה"קנטה חונדו" (הזמר העמוק), ריקוד זה מלווה אותה מתחילת דרכה.

בניגוד לפרטואר של הפלמנקו, רקדה נטע שיזף את "אסטוריאס" בבגדי גבר ובליווי קסטנאיטות.

נטע חתמה את המופע ב"רומנסה", בכוריאוגרפיה של מנולו מרין, שנפתחה בשירתו האופיינית והעצובה של סביליה. כשהקצב מואץ משתיים הריקוד בעליצות, כמעט באקסטזה.

הסטנדרטים הגבוהים ששיזף הורגלה אליהם שבים כהיוון חוזר אל הבמה הישראלית ומעשירים את עולמנו.

✓ ושוב "נעליים אדומות" - כמחזמר

כמעט בכל ראיון עם רקדן או רקדנית, מופיע הפסוק הבא: "בגיל צעיר מאוד ראיתי את הסרט 'נעליים אדומות', ובו במקום החלטתי, שאהיה רקדן/באלרינה...". הסרט, שנוצר בשנת 1948, והפך את הרקדנית הבריטית אדומת השיער מוירה שירר לכוכבת בינלאומית, משמש עד היום אטרקציה, כשהוא משודר מדי פעם בתחנות הכבלים.

לא מכבר הועלה "נעליים אדומות" כמחזמר בברודוויי.

בסרט כיכבו, לצד מוירה שירר, הרקדנים הותיקים ליאוניד מאסין ורוברט הלפמן. בגירסה הבימתית החדשה רוקדת ומשחקת את התפקיד הראשי הרקדנית הקנדית הצעירה מרגרט אילמן. את הכוריאוגרפיה יצר לאר לובוביץ', שזה נסיונו הראשון לעבוד במסגרת מחזמר. הבמאי הוא סטנלי דונק, במאי סרטים שגם הוא חדש בתחום המחזמר.

✓ "באלט טוקיו" חוגג עם מוריס בז'אר

לכוריאוגרף מוריס בז'אר קשרים הדוקים עם יפן. לפני שנים מעטות יצר את "קאבוקי" שלו עבור להקתו, כמעין מחווה לתיאטרון היפני המסורתי. בשנה שעברה זכה לקבל את פרס "האיגוד הקיסרי היפני לאומנות", בסכום הלא מבוטל של 15 מליון ין.

✓ פילובולוס מתמודדת עם ג'יימס ג'ויס

שלושה מוותיקי להקת "פילובולוס", רובי בארנט, יונתן וולקן ומיכאל טרייסי, חברו יחד ויצרו עבודה חדשה עבור הלהקה. בחירתם נפלה על אחד הספרים היותר מוזרים ומורכבים של הסופר האירי הגדול ג'יימס ג'ויס, "Finnegan's Wake", המתאר את תולדותיה של משפחה, בדרך אסוציאטיבית, מסובכת מאוד.

היצירה החדשה נשמעת 45 דקות. יש בספר ובמחול חמש דמויות מרכזיות, אבל אין זה מחול עלילתי במובן הפשוט של המושג.

✓ להקת פול טיילור מס' 2

על מנת לשמר את הרפרטואר של יצירותיו של פול טיילור, נוצרה בשנה שעברה ליד הלהקה הרגילה שלו קבוצה צעירה, הנושאת את השם "פול טיילור 2". מנהלת גוף חדש זה היא לינדה הודס, לשעבר מרקדני "בת-שבע" ואחר כך, מששבה לניו-יורק, במשך שנים ארוכות אחת ממנהלי להקתה של מרתה גראהם. בקבוצה הצעירה חמישה רקדנים.

להקתו של פול טיילור הופיעה בניו-יורק בחודש נובמבר שעבר בשתי עבודות חדשות שלו. אחד הערבים הוקדש לזיכרו של כריסטופר גיליס, רקדן ותיק בלהקה, שנפטר לא מכבר מאיידס.

מתיו הארט מלאו לו רק 21. הבאלט שיצר טאקט, "אם זאת הבעיה היחידה" שמו, הנמשך 27 דקות, הוא יצירתו השלישית.

המחול של הארט, שהוא הראשון שלו עבור הלהקה, שמו "תרועה", והוא נמשך 15 דקות.

טאקט היה תלמיד בבית-הספר של "המלכותיים", והיו לו שם בעיות משמעת רבות. אבל אחד המורים שלו שם, נורמן מוריס, עודד אותו ליצור, וטקט זכה בפרסים על הכוריאוגרפיה שלו במסגרת בית-הספר.

יצירתו החדשה מופשטת, לצלילי קונצ'רטו לפסנתר מאת מוריס ראול.

נורמן מוריס היה זה שעודד גם את מתיו הארט ליצור, שעה שלמד בבית-הספר. הוא יצר עם תלמידי המוסד מופע, המבוסס על "סימפונייה פשוטה", מאת בנג'מין בריטן, שהצליח מאוד.

ההצעה ליצור עבור "הבאלט המלכותיים" הגיעה מוקדם הרבה יותר משהוא ציפה. המנהל האומנותי דאוויל, הזהיר אותו, שיהיה עליו לחכות ארבע חמש שנים, עד שתיפול בחלקו ההזדמנות להכין כוריאוגרפיה מקורית. אבל המצב חייב לחפש עבודות טריות עבור הלהקה, וכך זכו שני רקדני הלהקה הצעירים למבחן הבימה שלהם כיוצרים.

רוברט כוהן, מרקדניה של מרתה גראהם, ששימש במשך שנים ארוכות גם כיועץ אומנותי של "בת-שבע", ורובין האווארד, חובב אומנות אנגלי, בעל אמצעים. הלהקה התפתחה וזכתה למוניטין. אבל לפני כחמש שנים, שעה שכוהן פרש למעשה מניהולה, חלו בה שינויים תכופים של מנהלים אומנותיים, ומצבה החמיר.

הלהקה, שקלה הצטמצם והלך, נקלעה לבסוף לא רק למשבר של זהות אומנותית, אלא גם לקשיים כספיים. רובין האווארד נפטר לפני כארבע שנים. הלהקה לא ידעה להתאים את עצמה למצב המשתנה, והשנה בוטל

"בת-שבע", ביצירה "מבול" מאת אוהד נהרין. סרט המבוסס על עבודה זו, שביים ברוך רם והפיקה ציונה פלד (מטעם חברת ההפקה "מוחות"), זכה לפרס הראשון בתחרות מחול-וידאו, שהתקיימה בפריס.

✓ "תיאטרון המחול בן-זממנו" בלונדון – הסוף?

LONDON CONTEMPORARY DANCE THEATER, שהייתה להקת המחול המודרנית הראשונה בבריטניה, נוסדה ב-1967 על ידי

"באלט טוקיו" חוגג את בר-המצווה שלו, בין היתר ביצירתו החדשה של בז'אר, "M" שהיא מחוה לסופר היפני יוקיו מישימה.

✓ המטריה הלונדונית למחול חדיש

"DANCE UMBRELLA" הוא שמו של פסטיבל שנתי למחול עכשווי, המתקיים בלונדון. מנהלו האומנותי של המפעל, המאפשר ללהקות חדשניות להראות את עבודתן בעיר הבירה, הוא ואל בורן.

השנה פתחה את מופעי ה"מטריה" להקת

רקדנים
מ"פס-הייצור" של מתא"ן

להפיק. כל תלמיד מקבל חיזוק במקצוע אחד, המתאים לו ביותר.

"הסוד שלנו, בהבאתו של התלמיד להבנה, שלהישגים מגיעים לאחר ברירת האפשרויות וחיזוק הכישרונות הספציפיים. לימדו במתא"ן השנה המורים-הרקדנים במקצועות המחול השונים, סאלי אן-פרידלנד, עידו תדמור, צחי פטיש, אלון אבידן, אורלי פורטל. מחו"ל, הישראלי יואב קידר, מלקתו של חוסה לימון."

למה את שואפת עכשיו?

"הכי חשוב, כרגע, לתעד ולהפיץ את תרומת מתא"ן בעולם המחול המקומי."

באופטימיות זהירה, סיימה גרא את הראיון שנתנה לי בקיץ.

זה שבועות אחדים גרא כבר לא המנהלת של המחול במתא"ן. למנמה בא בעל-בית חדש. זהו קלאודיו קוגון, 30, אחד מעוזריה של גבי בר במחנות מתא"ן ובוגר האקדמיה בירושלים.

מה קרה?

אורי סטריזובר, מנכ"ל מתא"ן: "החלטנו לארגן מחדש ולשנות את התפישה הכללית של מתא"ן. זאת בעקבות הגרעון הכבד, שההנהלה הציבורית החדשה קיבלה עם מינויה, והחליטה על יסוד קו. למשל, לא יתקיימו פעולות שאינן מכסות את עצמן. החלטנו על חיבור שתי הפונקציות הנפרדות של המנהל האמנותי ושל המנהל בפועל. גרא ובר אכן עשו עבודה נפלאה, בבניית תחום המחול במתא"ן, אבל אחרי עשר שנים החליטה ההנהלה לעשות בדק-בית ולבקש מהן ללכת, כדי להכניס דם חדש ולבדוק את הקונספציה. החלטנו על תפישה חדשה, המדברת על בחירתה של קבוצת איכות, שיהיו בה כ-50

קורס קיץ של מתא"ן "Matan" Summer Course

'מדביקים' אותם, בעל כורחם, במטרה שפירושה התנסות בריקוד על כל גווניו."

מה אפשר לעשות בשלושה שבועות עם חבר'ה צעירים ובלתי מנוסים?

"אכן, אפשרויות המחול רבות - ובמשך זמן כל כך קצר אי-אפשר לעשות מהם רקדנים. אפשר רק לגלות להם את הטעם הנפלא של העולם הנהדר הזה. לתת להם טעם של עוד, לגרות אותם. אנחנו, למשל, מבהירים להם, שגם מי שאינו כל-כך חזק בקלאסי יכול להיות רקדן. יש אפשרויות נוספות בעולם הזה, באלט מודרני, ג'אז, בוטו, ריקודי בטן, אילתורי-קונטקט וסטפס, אפשר ליצור ואפשר

מאת שרה ארנון

זו השנה השתיים-עשרה היא "מגירת" באדיקות בני נוער למחול. אלידע גרא, מורה-מחנכת ואשת-ציבור בתחום המחול, מאמינה בחינוך מלמטה, הנעשה ביסודיות ובדקדקנות, בצורה אינטנסיבית, במשך כל השנה, ושנה אחרי שנה. כך נפתחה הכתבה המקורית שנכתבה בקיץ שעבר, כאשר אלידע גרא עדיין היתה המנהלת האמנותית של מגמת המחול במתא"ן. מאז חלו באירגון מתא"ן שינויים מפליגים, כולל הליכתה הביתה של הוגת הרעיון והאמא של התוכנית, גרא. לכן, בסיס הכתבה תהיה האידיאלוגיה שלה עם תוספות מעודכנות.

איך אירגנו אלידע גרא ביחד עם עוזרתה הנאמנה, הרקדנית לשעבר גבי בר, את מתא"ן ההיסטורית?

ראשית כל, בעזרת מילת המפתח - תקציב. מסתבר, שרק תוכנית ממלכתית מסובסדת כראוי מסוגלת להרים פרויקט כזה כמו מתא"ן - מפעל חינוכי מתמשך ועקבי במשך כל השנה לתרבות ולאמנות לנוער. שיא הפעילות הוא הבאתם תחת קורת גג אחת, במשך שלושה שבועות, בתנאי פנימיה, של תלמידים מכל רחבי הארץ העושים היכרות מעמיקה (עד כמה שאפשר במסגרת הזמן הקצר) עם המחול, בהדרגת מורים מאסכולות שונות. השנה כאמור, ראינו את גרא ואת בר ומאה המוכשרים המאושרים במחנה הקיץ המסורתי בפנימיה בכפר-סבא.

מתא"ן, מה זה בדיוק?

אלידע גרא, המנהלת האמנותית של המפעל מאז היווסדו: "השיטה שלי לעבוד עם ילדים ונוער בגילאי 12-18, המוכשרים בשטח המחול, היא לסגור ולבודד אותם מהעולם החיצוני ולעבוד איתם במחנות של לימודים וכיף מרוכזים. ותנאי נוסף, המורים חייבים להיות הטובים ביותר."

מי הם וכיצד נבחרים הרקדנים-הנופשים?

"הכוונה שלנו להגיע לכשרונות צעירים הצומחים בשפע ובשקט, בכל רחבי הארץ, רחוקים ממרכזי לימוד פרטיים ואחרים במרכז, שבהם נהוגה רמת לימודים גבוהה. למחנה מתקבלים, ראשית כל, כאלה הלומדים במסגרות ציבוריות, בעיירות פיתוח, מושבים וקיבוצים מרוחקים, מתנ"סים וחוגים במועצות מקומיות. הם ניגשים לבחינות, ואנחנו בוחרים במוכשרים ביותר מביניהם, אפילו אם הטכניקה והידע שלהם חלשים. המחיר

ת ✓ חדשות ✓ חדשות ✓ חדשות ✓ חדשות

עצמאית, קיבלה על עצמה תפקיד ניהולי במסגרת תיאטרון ממסדי.

חילופי מנהלים

✓ מאירה אליאש-צייין, ממיסדי להקת "תמ"ר" והרוח החיה שלה, השוהה בניו-יורק, נתמנתה למנכ"ל להקתה של גיניפר מולר.

✓ כריסטופר ברוס, אחד הכוריאוגרפים הבריטים המעולים, שעבד גם בארץ עם "בת-שבע", ובשנים האחרונות יצר עבור "נדרלנדס דנס תיאטר" בהאג, נתמנה למנהל האומנותי של "באלט ראמבר" בלונדון.

את "התיאטרון הכוריאוגרפי" בעיר ברמן, גרמניה (ראה הרבעון "מחול בישראל" מס' 2), עזב את העיר, ועבר עם רוב רקדניו לברלין, שם ניתנה לו הזדמנות לפעול במסגרת חדשה, בתיאטרון ה-Volksbuhne, שם כבר הספיק לביים מחזה מאת גיאורג טאבורי, על אודות רוזה לוכסמבורג, מייסדת המפלגה הקומוניסטית הגרמנית, שנרצחה על ידי חיילים שהובילו למאסר, אחרי סיום מלחמת העולם הראשונה.

את מקומו בתיאטרון העירוני של ברמן תפסה סוזנה לינקה, שלהקתה הופיעה בארץ לפני שנה במסגרת "פסטיבל ישראל" ועם "להקת המחול הקיבוצית". זו הפעם הראשונה, שלינקה, שתמיד עבדה ויצרה וכרקדנית

למעשה המענק שהיא קיבלה מממשלת בריטניה.

אומר משה רומנו, ששימש מראשית קיומה כמנהל חזרות ועוזר למנהל האומנותי: "לא ברור מה יהיה. יתכן, שהלהקה תמשיך לפעול, כשמספר רקדניה יצומצם מ-16 ל-12". כמנהל אומנותי נתמנה לאחרונה רוברט אלסטון, אבל גם הוא כבר הספיק להתפטר מתפקידו. אין לדעת מה ישאר מהמוסד, שמילא תפקיד נכבד כל כך במחול המודרני בבריטניה.

✓ מברמן לברלין

הנס קרסניק, היוצר השנוי במחלוקת, שניהל

גברים רוקדים נשים

מאת יוסי תבור

ירושלים היתה הבירה הראשונה, מחוץ לגבולות רוסיה, שבה הופיעה להקת מחול הגברים מסנט פטרבורג, כעין אבן בוחן מערבית למה שמבקרים רוסים כינו "שינוי מהפכני בתפיסת הבאלט".

חמישה גברים רוקדים במיומנות רבה תפקידים נשיים ממיטב יצירות הבאלט הקלאסי, תפקידים שבעיני העולם הם סמל הנשיות, השבריריות והקלילות.

הרעיון נולד בראשו של מנהל הלהקה, ואלרי מיכאילובסקי, אחרי שהוא יצא ל"גימלאות" (בארץ הולדתו, רקדנים יוצאים לגימלאות בסביבות גיל ה-40, לאחר 20 שנות עבודה על הבימה). זה קרה לפני כשנתיים, אך ואלרי מיכאילובסקי שאף לכך שנים רבות, מאז ילדותו בעיר לוצק שבמערב אוקראינה, אשר הושפעה מהתרבות הפולנית.

מילדות חלם על בימה, למד מחול בעיר הולדתו ועבר לקייב, בירת אוקראינה, שם עשה ארבע שנים בבית ספר למחול ושם גם פגש את המורה שלו, אנטונינה ואסילייבה, המתגוררת כיום, למרבה האירוניה, בתל-אביב. היא שמה עין על הילד החלשלוש, השפוף, המפגר אחרי האחרים ובעקבות דחף פנימי החלה לתת לו שיעורי עזר פרטיים. לאחר גמר הלימודים, התקבל לתיאטרון האופרה והבאלט באודסה. במשך שש שנים הספיק לרקוד, לפי הגדרתו שלו עצמו, את "תפקידי כל הנסיכים וכל האלברכטים". ומה הלאה? "המחשבה הזאת לא נתנה לי מנוח, מכיון שרציתי לרקוד בצורה חדשנית יותר, בפלאסטיקה שונה, רציית לא לדבר בשפת הנסיכים אלא בשפתו של האדם העכשווי, כפי שאני רואה זאת.

הצלחתי לעשות כך אולי רק בביזל, במערכה השנייה. אני חושב, שרקדן או רקדנית חייבים לשלוט בשפה הפלאסטית העכשווית, לרקוד את עבודותיהם של כוריאוגרפים בני זמננו ועבודות בנושאים מודרניים, לא רק כדי לגוון את הרפרטואר או להביע את עצמם, אלא גם על מנת לרכוש נסיון, שיעזור לאחר מכן בביצוע באלטים קלאסיים. אחרי שהכרתי

"ברגע שמלאו עשרים שנה לעבודתי על הבימה, ניצלתי את הזכות לצאת לגימלאות. הייתי אז בן 38. נחתי, טיפלתי בפצעי המקצועיים, אספתי הרבה כוח ואנרגיה והרגשתי שהגיע הזמן להמשיך ביצירה. גם ידידי דירבנו אותי לעבוד. במשך שנה אחת אספתי מסביבי כמה רקדנים מלהקות קירוב ומה'מאלי', שיחזרתי כמה עבודות, הופענו ונסענו לחו"ל".

והוא ממשיך: "להקים היום להקה חדשה ברוסיה, אינו דבר פשוט. הממסד אינו תומך ושיטת הספונסרים עדיין אינה מקובלת. במיוחד כשמדובר בלהקה שונה לחלוטין, להקת גברים בלבד. כשהייתי אומר שברצוני להקים להקת באלט גברית, בדרך כלל כולם

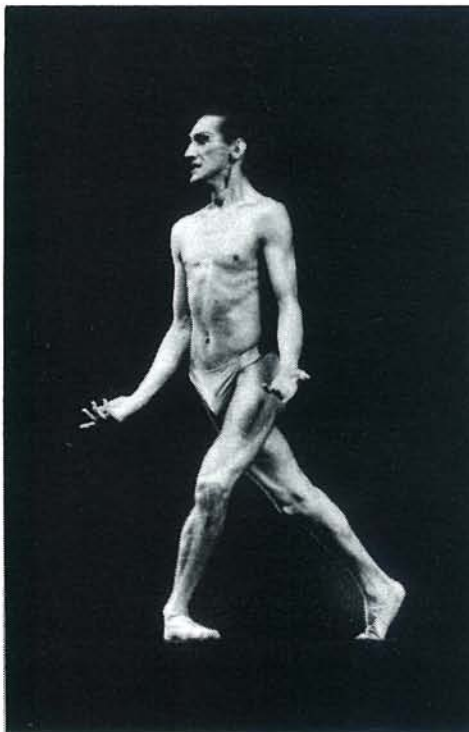
ריקוד מודרני, התחלתי לרקוד בצורה עמוקה יותר את הקלאסיקה המקובלת, בחופשיות הרבה יותר גדולה ובהבנה אחרת. הקלאסיקה הפסיקה להיות כה אקדמית בשבילי, הפכה להיות יותר חיה".

מיכאילובסקי אומר זאת לאחר 14 שנות עבודה בלהקתו של בוריס אייפמן, אחד הכוריאוגרפים המודרנים המובילים ברוסיה. יד המקרה הפגישה ביניהם באודסה, אחד התרשם מהשני ובמשך 14 שנים מיכאילובסקי רוקד תפקידים ראשיים אצל אייפמן, שאותם עיצב במיוחד לפי מידתו של מיכאילובסקי.

"זו תקופת הפריחה האומנותית הגדולה ביותר שלי. מה שעשיתי עם אייפמן בלהקתו, לא הייתי יכול לעשות באף להקה, כי לא היתה

בתפקיד "הברבור הגווני" as the "Dying Swan"

ואלרי מיכאילובסקי Valeri Michailovski

שאלו: 'כמו טרוקאדרו? עניתי שלא כל-כך, מכיון שרקדנים חייבים לרקוד קודם כל כגברים. ולא לחקות נשים. ביטרוקאדרו, הכל בנוי על הומור, ומזכיר לי, מבחינה בימתית, מן 'קונצרט-סלטי', שלא תמיד עשוי בטוב טעם. אני הייתי רוצה לעשות את זה בדרך אחרת, במידה מסויימת של רצינות, ואם יש הומור, לבסס אותו על טכניקת באלט בלבד, בגישה כוראוגרפית גרידא. ראיתי בעצמי, איך גבר

דומה לה. וזה נכון גם להיום.

"למען האמת, במשך 14 שנות עבודתי עם אייפמן עייפתי עד מוות, גם מבחינה פסיכולוגית וגם מבחינה פיזית, כי אייפמן הוא אדם שלא נח לרגע, אדם ללא הפסקה. הוא מסוגל לעבוד עד טירוף. רעיונות נשפכים ממנו כמו מקרן השפע. העומס עלי היה אדיר: עבודות חדשות, חזרות, הופעות בבית ובחו"ל.

USA INTERNATIONAL BALLET
COMPETITION
POB 55791
JACKSON, MISSISSIPPI 39296-5791, U.S.A

מפורסמים, פרנק שאופוס ומונה ואנגסה. גם הוא, ממש כהוריו, סיים את בית-הספר של "הבאלט המלכותי הדני", רקד ועבד באנגליה ואמריקה.

להקה זו היתה למעשה להקת הבאלט הראשונה בבריטניה. היא נוסדה על ידי מרי ראמבר, שנולדה בווארשה כמרים רמברג. משהגיעה לאנגליה, אחרי שעבדה במסגרת "הבאלט הרוסי" של דייגילב, באמצע שנות ה-20, החלה להפיק מופעים. בשנות ה-50 עבר "באלט ראמבר" מהבאלט הקלאסי לסגנון מודרני.

✓ תחרות בינלאומית חדשה תתקיים לראשונה בקיץ הבא בסנט פטרבורג, רוסיה. נשיאת חבר השופטים תהיה מיה פליסצקה. התחרות תתקיים בין ה-16 ל-24 באוגוסט 1994.

על המתחרים להיות בגילאים 16 - 24 (נשים) ו-18 - 25 (גברים).
לפרטים יש להתקשר בטלפון:
בטלפון: 007-812-275 4219
או 275 3710;
פאקס: 275 3709.

✓ פסטיבל מחול מונפלייה, צרפת

לחובבי אמנות המחול, המזדמנים לצרפת, הנה רשימת המופעים בפסטיבל מונפלייה בעונה הקרובה:

19 במרץ '94 - מיכאיל בארישניקוב וה-"White Oak Dance Project"
9 באפריל '94 - להקתה של אוליביה גראנגויל

14 באפריל '94 - להקתו של דידיה תירון
28-29 באפריל '94 - להקתה של מאתילד מונייה

11 במאי '94 - להקתו של יוסף נדג', ביצירתו "האווז מפקיץ"
13 באפריל '94 - הלהקה הצעירה של "נדרלאנדס דנס תיאטר"

כתובת פסטיבל מונפלייה:

HOTEL DES FESTIVAL
7, BLVD. HENRI IV
F-34000 MONTPELLIER
TEL: 33- 6761 1120

✓ "הגוף המטאפורי"

נירה נאמן ולאח ברטל, שספרן המשותף הראשון "תנועה, מודעות ויצירתיות" יצא לאור בשנת 1975, באנגלית ובעברית, פירסמו לאחרונה ספר נוסף. כותרתו "הגוף המטאפורי". הספר עוסק בתיראפיה בתנועה. סקירה על הספר החדש עתידה להופיע בגיליון מס' 4 של הרבעון "מחול בישראל".

✓ פלמינג פלינט

מי שהיה עד לפני כעשרים שנה מנהלו האומנותי של "הבאלט המלכותי הדני", הוזמן לאיטליה, ליצור באלט חדש עבור בית האופרה "לה סקאלה" במילנו. הבאלט מבוסס על המחזה "לולו", מאת המחזאי הגרמני מראשית המאה, פרנק וודקינד.

לולו היא דמות אישה ייצרית, ההורסת את חייהם של גברים רבים, המתאהבים בה זה אחר זה. לבסוף היא נרצחת על ידי זיקומרט בלונדון.

שלושת המחזות של וודקינד על אודות לולו, שימשו בסיס לאופרה בשם זה מאת אלבן ברג.

✓ ג'רום רובינס

הכוריאוגרף האמריקני ג'רום רובינס זכה בשנה שעברה בתואר הצרפתי הנכבד, ונתמנה ל"אביר מסדר הכבוד" שם.

✓ דורה סאודן ב"לינקולן סנטר"

מבקרת המחול של ה"גירוסלם פוסט", דורה סאודן, הוזמנה לניו-יורק על ידי הספרייה למחול שבלינקולן סנטר, להרצות על מצב המחול בישראל.

ההרצאה התקיימה בחודש אוקטובר. דורה סאודן תיארה את ה"ניסים" שקרו למחול בארץ, סקרה את המחול בתקופות עתיקות ומה אירע במחול האומנותי בארץ מאז ראשית המאה ועד ימינו אלה.

אחרי ההרצאה הופיע זוג רקדנים מהאולפן של יגאל פרי, וכן שלישייה של רקדנים, בראשם ברטראם רוס, לשעבר מרקדניה המפורסמים של מרתה גראהם, במחול שלו, המתאר את סיפורו של יעקב אבינו.

הנהלת "אגודת ידידי הספרייה הישראלית למחול" בניו-יורק ערכה קבלת פנים לכבוד האורחת מישראל.

✓ 40 שנה לפעילותה של אנה סוקולוב בישראל

בביתם של שגריר ארה"ב בישראל ורעייתו - שהיא חובבת מחול מושבעת - נערכה קבלת פנים לכבוד אנה סוקולוב, לציון 40 שנות פעולתה של סוקולוב בישראל. היא הגיעה לראשונה לארץ בתחילת שנות ה-50, משהוזמנה לעבוד עם "ענבל", לקראת סיורה הראשון של הלהקה בחו"ל.

מאז עובדת אנה מדי שנה בארץ, בשנים האחרונות בעיקר בהוראה בקורס-הקיץ של האקדמיה ע"ש רובין בירושלים.

שרה לוי-תנאי ברכה את האורחת. היא אמרה: "אנה היא כוריאוגרף בעל שם בינלאומי, מחלוצי המחול המודרני - כל זה ידוע. אך חשוב להדגיש שאנה היא אומן רגיש ולוחם למען הבנה אנושית, בין אדם לאדם ובין עם לעם. כל יצירותיה מדברות על האדם הנאבק על שחרור הגוף, הנפש והרוח - מפני כל עריצות שהיא.

"בדמותה זכתה 'ענבל' במורה מעולה ובידידה נאמנה, מאז הביא אותה אלינו ידידנו, האומן הגדול ג'רום רובינס. ידידות זו נמשכת מאז. בידידות אצילה זו הצליחו שני האומנים הדגולים לאחד את מסירותם לארצם הגדולה, אמריקה, ולמדינה הקטנה, ישראל.

"באישיותם הם ממוזגים מורשת יהודית עתיקה עם תרבות ארצם, שהיא עולם חדש, דינמי ונדיב."

רגע מרגש היה, כששתי הגבירות הזקנות יצאו יחד במחול לצלילי נגינתם של ותיקי "ענבל", שנכחו במסיבה.

תחרויות באלט

✓ זו השנה החמישית תתקיים תחרות הבאלט הבינלאומית בג'קסונוויל, ארה"ב. התחרויות יתקיימו בין ה-18 ביוני '94 לסיום החגיגי ב-2 ביולי '94. בתחרות שהתקיימה בשנת 1990 השתתפו 109 רקדנים מ-24 ארצות.

לפרטים יש לפנות ל-

✓ במשך עשר שנים שימש פרנק אנדרסן כמנהל אומנותי של "הבאלט המלכותי הדני". החוויה שלו עומד לפוג בסוף העונה הנוכחית. יחליף אותו בתפקיד הרקדן הדני, פטר שאופוס.

פטר שאופוס הוא בנם של זוג רקדנים

רואה את הריקוד הנשי. בין הסיבות השונות שהביאו אותנו לעשות מה שעשינו, הדחף הראשוני היה מחאה. מחאה נגד הגישה האומרת שהקלאסיקה הפכה לדבר המוני, שהכל רוקדים לפי יכולתם. רוקדים את "הסילפידות" כמו את "ג'זל", ואת שניהם כמו "פא-דה-קאטר" של פוני... שכחו לגמרי, מה חשבו הכוריאוגרפים, שכחו שלכל כוריאוגרף סגנון וגישה משלו. ודאי שלא כל תפקיד נשי יכול רקדן גבר לבצע ולא כל דבר יהיה מעניין בביצוע גברי. זאת הסיבה, שבחברתי דברים מסוגננים מאוד כמו "פא-דה-קאטר", המבוסס על טכניקה של פרטים קטנים, על הליטוש המוחלט של פרטים אלה."

בפרק העבודות המודרניות בתכניתם מצויות רק עבודות של כוריאוגרפים רוסיים, כמו אייפמן וקרלין, נוסף לשתי עבודות של מיכאילובסקי עצמו.

בחלק מהיצירות המודרניות עובדת להקתו של מיכאילובסקי בז'אנר של מינאטורה קלאסית, המזכיר את ליאוניד יעקובסון. מיכאילובסקי חשש להתקרב ליעקובסון, ורק לאחר מותו של הכוריאוגרף, שיחה עם אלמנתו, אירינה, הוא הבין עד כמה קרובות היו דרכי חשיבתם, וכמיהתם לז'אנר המינאטורה הכוריאוגרפית, בה צריך לומר כה הרבה, בזמן כה קצר.

יש בכך אירוניה של הגורל, שדווקא ברוסיה, הפוריטנית והמסוגרת עד לפני זמן לא רב, התלהבו כל כך מלהקה שגם במערב שוברת מוסכמות. אולי זה השיכרון הגדול מהחופש.

לפני בואם לירושלים, רבים חששו. גם ברוסיה קיבלו אותם באהדה למרות חששותיהם של הרקדנים והמנהל. "בוודאי שפחדנו מאוד, במיוחד לפני חציו השני של המופע, כשכבר עמדנו לבושי טוטו, עם פאות על הראש וריסים מלאכותיים. זה היה בסנט פטרבורג. אחרי שעלה המסך, ואנחנו עמדנו בתנוחה הראשונה, האולם פרץ במחאות כפיים. וכשנעמדנו בפעם הראשונה על קצות האצבעות, האולם סער עד סוף הקטע. ההלם היה טוטאלי. כולם ציפו למופע היתולי נוסח 'טרוקאדרו', כלומר הבחורים ישוטטו קצת על קצות האצבעות, וזה הכל. אבל כשראו את הדקויות המבוצעות היטב, את ריקמת המחול, את השלימות בביצוע, כל מה שזמנן נשכח אפילו בתיאטראות הגדולים, כולם נדהמו."

